

Lausunto Houtskarin jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan muutoshakemuksesta

Rakennus- ja ympäristölautakunta 25.01.2023 § 25
13/11.02.01/2023

Valmistelija

Vs. johtava ympäristönsuojelutarkastaja Petri Huovila, puh. 050 464 6866
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Paraisten kaupungin vesihuoltolaitos on Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kehotuksesta hakenut muutoslupaa Houtskarin jätevedenpuhdistamon voimassa olevaan ympäristöluvaan. Lupaa haetaan yrityslietteiden ja umpisäiliölietteiden vastaanotolle 31.1.2024 asti. Aluehallintovirasto on pyytänyt muutoshakemuksesta kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnon. ESAVI/13161/2022

Taustaa.

Houtskarin jätevedenpuhdistamon vanha ympäristöluva on peräisin vuodelta 2007. Sen lupapäätöksen tekstiosuudessa todettiin sivulla 3, että *"Puhdistamolla ei käsitellä saostus- eikä umpisäiliölietteitä. Houtskarin kunnan alueelta kerättävien saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittely on vielä järjestämättä. Näsbyn jätevedenpuhdistamolla muodostuva puhdistamoliete sakeutetaan ja varastoidaan lietealtaassa. Puhdistamoliete on viety nestemäisenä pelloille"*.

Luparatkaisun johdannossa kirjoitettiin, että lupa myönnetään *"hakemuksessa tarkoitettujen jätevesien käsittelyyn"*. Varsinaisissa lupamääräyksissä ei ole kuitenkaan jostain syystä nähty tarpeelliseksi ottaa esille sitä, että sako- ja umpisäiliövesiä ei laitoksella saa ottaa vastaan. Koska asia ei ollut lupamääräyksissä mainittuna, on jossakin määrin ymmärrettävää, että asiaan ei valvojaviranomaisen eikä kunnallinen vesihuoltolaitos ole kiinnittänyt huomiota. Houtskarin alueen haja-asutuksen lietteitä on vastaanotettu ja käsitelty puhdistamolla vuosien kuluessa.

Vasta marraskuussa 2021 valvontaviranomaisen tarkastuksella ELY:n laitosalvoja otti vuoden 2007 hakemuksessa ja päätöksessä mainitun lietteiden vastaanottoasian esille. Kyse ei ollut siitä, että jätevedenpuhdistamo olisi toiminut huonosti (ongelmia on toki välillä ollut) eikä varsinkaan siitä, että puhdistustulokset olisivat sako- ja umpikaivolietteen vastaanottamisen takia huonontuneet, vaan ainoastaan lupapäätöksen johdanto-osaan kirjatusta sako- ja umpikaivoliettemaininnasta. Erityisesti on huomionarvoista, että sen jälkeen, kun haja-asetuksen lietteiden keräys Houtskarissa alettiin hoitaa järjestelmällisesti kaikilta haja-asutuksen kiinteistöiltä vuoden 2020 keväällä ja vastaanotettavat lietemäärät puhdistamolla kasvoivat suuresti, on puhdistamon puhdistustulos (vuonna 2021) ollut ennätyksellisen hyvä. Niin kuin vesihuoltolaitoksen hakemuksen lopputekstissä ja puhdistamon vuosiseurantaraportissa todetaan, oli puhdistamon fosforin vuosipäästö vuonna 2021 vain noin 7 kg! Vuoden 2022 alustavan laskennan mukaan (6 näytteenottokerran keskiarvon mukaan laskettuna) fosfori-päästö oli luokkaa 11 kg/a. Ei voi olla vetämättä jopa sellaista johtopäätöstä, että puhdistamon hyvä toiminta nimenomaan edellyttäisi suurempaa kuormitusta kuin mitä Näsbyn "taajaman" 100-150 asukasta pystyvät tuottamaan. Kannattaa myös muistaa, että puhdistamon avl-luku on 300 eli se on alun perin tarkoitettu jopa 300 asukkaan jätevesien käsittelyyn. Ei ole lainkaan selvää, että lietteiden vastaanoton kieltäminen pienentää vesistökuormitusta.

Valvontakäynnin ja sitä seuranneen keskustelun seurauksena ELY-keskus kuitenkin ensin kehotti lopettamaan kaikkien lupatekstissä mainittujen lietteiden vastaanoton puhdistamalla, mutta sittemmin antoi luvan ottaa puhdistamalla vastaan umpisäiliölietteitä noin 260m₃/a verran (Kehotus 11.1.2022). Sako-kaivolietteilille tuli 15.2.2022 alkaen olla olemassa toinen ratkaisu – siitä alkaen onkin Lounais-Suomen jätehuolto kuljettanut lietteet Turkuun saakka. Kehotuksen toteuttaminen on siten aiheuttanut lisäkustannuksia varsinkin LSJH:lle. Koska kehotus ei perustunut aiheutettuun ympäristövahinkoon tai naapurihaittaan, voidaan sitä pitää enemmän tai vähemmän perusteettomana. Kehotuksen ja kiellon seurauksena on kuitenkin aiheutettu suuri määrä ympäristökuormitusta – kasvihuonekaasuja - pakotettujen lietekuljetusten takia.

ELY-keskuksen kehotus ja nyt vireillä oleva lupahakemus on kyseenalainen myös siksi, että on ollut tiedossa, että jo vuoden 2024 alussa saariston kaikille lietteille, Houtskarinkin lietteille, on valmistumassa uusi lietteiden vastaanottoasema Korppooseen LSJH:n rakennuttamana. Lyhytaikaisiin erityisjärjestelyihin kehottamista/vaativista ilman ympäristönsuojelullisia syitä ei voida pitää perusteltuna.

Olisi kohtuullista, että lupaviranomainen toteaisi luvan hakemisen tarpeettomaksi ja ilmoittaisi siitä paitsi vesihuoltolaitokselle myös valvovalle viranomaiselle. Ympäristönsuojelulain 39 a §:n ja hallintolain 8 §:n mukaan lupaviranomaisella on neuvontavelvollisuus. On turha kuormittaa osapuolia ”hyödyttömällä ympäristötyöllä”.

Oheismateriaali

Vesihuoltolaitoksen Houtskarın jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan muutoshakemus

Esittelijä

Vs. johtava ympäristönsuojelutarkastaja Petri Huovila, puh. 050 464 6866
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää esittää mielipiteenään Houtskarın jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan muutoshakemuksesta, että lautakunnan käsityksen mukaan hakemus on on perusteeton ja tarpeeton. Ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaan ympäristöluvanvaraisen toiminnan muuttamiseen tarvitaan lupa ainoastaan, jos muutos lisää ”päästöjä tai niiden vaikutuksia”. ”Lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos muutos ei lisää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia tai riskejä eikä lupaa toiminnan muutoksen vuoksi ole tarpeen tarkistaa”. Olemassa olevan tiedon perusteella saostus- ja umpikaivolietteiden tai yrityslietteiden vastaanotto Houtskarın jätevedenpuhdistamolla ei ole aiheuttanut ympäristöön kohdistuvia lisävaikutuksia tai riskejä.
ESAVI/13161/2022

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Paraisten kaupungin vesihuoltolaitos